

PHOTO NEWS

Het zijn geen superego's of internationale vedetten geworden, zegt oud-premier Jean-Luc Dehaene (CD&V) over de nieuwe Europese topbenoemingen. 'Maar dat is nodig om het Verdrag van Lissabon op dit moment maximaal te doen renderen.' **DOOR HAN RENARD**

'Als het aan mij lag, was die voorzitter er nooit gekomen'

Er is in dit blad al eerder op gewezen. Het mag ironisch heten dat uitgerekend de Belgische premier Herman Van Rompuy (CD&V) de eerste vaste voorzitter wordt van de Europese Raad, een instelling die de Belgen niet altijd een warm hart toedragen. Dat geldt ook voor partijgenoot Jean-Luc Dehaene, die als ondervoorzitter van de Europese Conventie destijds een van de vaders was van de Europese grondwet, de meer ambitieuze maar afgevoerde voorloper van het Verdrag van Lissabon.

In de Conventie gaf Dehaene geen cent om de nieuwe Europese topbaan die nu met gepaste trots door premier Van Rompuy is binnengehaald. 'Als het aan mij had gelegen, was die vaste voorzitter er nooit gekomen, tenzij de Commissievoorzitter die taak op zich had genomen', bevestigt Dehaene. Europese federalisten zoals Jean-Luc Dehaene voelden er namelijk weinig voor om uitgerekend de Europese Raad, een strijdtoneel van nationale belangen, te versterken.

De nationale en internationale pers had vorige donderdag massaal verzameld in het Justus Lipsiusgebouw, waar de Europese regeringsleiders aan tafel de benoemingsknoop moesten doorhakken. De afloop is bekend. Onze Herman Van Rompuy wordt de eerste vaste voorzitter van de Europese Raad en barones Catherine Ashton, de Britse commissaris van Handel, wordt de nieuwe Hoge Vertegenwoordiger voor het Buitenlandse Beleid. Dehaene, net terug uit Brazilië, wikt en weegt aan zijn eettafel dit voorlopige eindpunt van een lange institutionele lijdensweg.

Internationaal wordt met scepsis gereageerd op de benoeming van Herman Van Rompuy en Catherine Ashton. Nobodies zijn het volgens de internationale pers, politieke dwergen.

JEAN-LUC DEHAENE: Het Verdrag van Lissabon wil Europa, met al zijn economische potentieel, een sterker politiek profiel geven. Individueel betekenen de 27 lidstaten namelijk niets. Alleen als Europa met één stem spreekt, kan het op wereldschaal voldoende gewicht in de schaal leggen. Zo'n eensgezindheid komt niet spontaan, je moet ze institutioneel afdwingen, maar je mag de zaken ook niet overhaasten want dan loopt het faliekant af.

Het Verdrag probeert Europa sterker te maken door een vaste voorzitter – en dus géén president – te benoemen, die moet zorgen voor stabiliteit in de Europese Raad, en door de armslag van de Hoge Vertegenwoordiger voor het Buitenlandse en Veilig-

heidsbeleid gevoelig te vergroten. Maar hoe dat allemaal op het terrein zal worden waargemaakt, zal grotendeels van de personen afhangen. Stel dat Tony Blair de eerste voorzitter van de Europese Raad was geworden. Die zou zich inderdaad gedragen hebben alsof hij de president van Europa was en ons daarmee grote schade hebben berokkend. Je hebt daarentegen mensen nodig die de Europese machinerie kunnen doen draaien zonder dat dit uitmond in een populariteitspoll over wie de mooiste en de beste van Europa is.

En toch. De rest van de wereld was niet onder de indruk van de nieuwe uithangborden van Europa. Europa heeft geen ambitie, klonk het.

DEHAENE: Als toenmalig premier was ik lid van de intergouvernementele conferentie in Amsterdam die de Hoge Vertegenwoordiger heeft bedacht. Ik vond toen al dat die Hoge Vertegenwoordiger tegelijk lid moest zijn van de Commissie, maar daar was op dat moment geen meerderheid voor. Ik koesterde dan ook nogal wat wantrouwen ten aanzien van die nieuwe functie. Maar Javier Solana heeft er, met het prestige dat hij als secretaris-generaal van de NAVO had verworven, iets van gemaakt waarop we vandaag kunnen voortbouwen. Misschien zullen die nieuwe topmensen, die meer in hun mars hebben dan de buitenwacht vermoedt, dat ook doen.

Minstens even belangrijk is dat ze de geest van het Verdrag respecteren. Het Verdrag is immers een compromis tussen voorstanders van een echte Europese president – mensen zoals Tony Blair, Jacques Chirac en Valéry Giscard d'Estaing –, en mensen zoals ik, die zich daar in de Conventie voortdurend tegen hebben verzet. Maar Giscard d'Estaing was dan weer gekant tegen de zogenaamde Europese minister van Buitenlandse Zaken. We hebben uiteindelijk een deal gesloten waarbij hij ons de Hoge Vertegenwoordiger annex ondervoorzitter van de Commissie gaf, en wij in ruil daarvoor de voorzitter van de Europese Raad aanvaardden op voorwaarde dat die werd opgevat als een *chairman* en niet als een president. Wij wilden voorkomen dat een sterke president het gemeenschappelijk Europees beleid onderuit zou halen.

Javier Solana heeft inderdaad, met beperkte middelen, uitstraling gegeven aan zijn functie. Nu komt op de stoel van de opgevoerde Hoge Vertegenwoordiger de volslagen onbekende en onbeslagen barones Ashton. Is dat toch geen gemiste kans? ▶